

Stine Bosses grundlovstale

Taler

Stine Bosse
Erhvervsleder

Dato

5. juni 2017

Sted

Helsingør

Omstændigheder

De Radikales grundlovmøde

Med lov skal land bygges.

Vi lever i et dejligt land. Vi lever i et frit land, og vi lever i et land, hvor vi som borgere alt andet lige har et overskud på alle fronter. Det er da noget at fejre. Vi lever i et land med pressefrihed, med ytringsfrihed og med stærke demokratiske og pluralistiske traditioner. Det kan vi være glade for og stolte af.

I disse tider er der i den grad brug for at holde fast i netop disse værdier. På alle sider af Europa udfordres vi på netop vore værdier, og også indefra er de under pres. Derfor er det på tide at holde godt fast, og sikre at stærke værdier, som blandt andet er fæstet i vores grundlov, ikke står alene. Og det gør de så heldigvis ikke.

De er godt suppleret af det forpligtende fællesskab, vi er en del af. Et fællesskab, som vi ikke blot kan tage for givet.

Et fællesskab, vi ved, at 71 % af danskerne er for. Det er som om, at verden kalder på pro-europæiske kræfter, der ikke bare "accepterer" Europa og EU men vedkender sig, at EU er præcis det forpligtende fællesskab, som Europa har brug for. Og heldigvis bliver vi flere og flere. 9 % flere siden Storbritannien valgte at gå.

Der er sket det, som mange sidste år fandt utænkeligt, nemlig at Storbritannien har besluttet at forlade EU. Forlade det fællesskab, som de efter 2. verdenskrig ikke fandt nødvendigt, men som de i 60'erne og tidligt i 70'erne kunne se skabe resultater for befolkningerne i Europa. De kom sent ind og gik igen.

De gik på basis af den mest forløjede kampagne, man kan forestille sig. De gik

efter, deres nationale ledere havde svigtet ikke bare med løgn og forledelse, men uden at nogen havde taget EU på sig. Ingen havde vist vejen til løsning af vor tids største udfordringer gennem det forpligtede fællesskab. Ingen havde givet det engelske folk en fair chance for at vælge EU medlemskabet til. Ingen havde talt om vor tids vigtigste som vision for 500 millioner mennesker i vores del af verden, og ingen havde vist den åbenbare mulighed for indflydelse i hele verden, og slet ingen havde fortalt om verdens største økonomi. EU som det sted, hvor vi hylder frihed, fred og demokrati, kom slet ikke på nogens læber.

Jeg tøver ikke med, at kalde det et forræderi. Et forræderi, der har mange fædre og mødre, og som vil plage ikke bare borgerne i Storbritanien, men i hele Europa. I mange år. Og ikke så såre var Storbritaniens Brexit en realitet, før skotterne ville blive, problemet med hard border i Irland kom op til overfladen, Gibraltar skal forsvares med magt og retorikken nåede ufattelige højder.

Der er det med ord, at de er svære at sluge. Når først "Brexit means Brexit", og den undrende befolkning igen må se sig forledt til at tro, at man kan cherry picke og få alle fordele og ingen omkostninger, så skal det blive svært meget svært. For hvilket statsoverhoved blandt de 27 vil forklare sine borgere, at vi skal betale for The United Kingdom, som ikke vil os? For better and for worse. But no more.

Det bliver svært, usikkert, og man kan næsten svinge sig op til at sige, at det kan blive småfarligt.

Men ikke kun Storbritanniens farvel har præget året, der er gået, for ikke nok med at dette kunne ryste verden, det kunne valget af Donald Trump som USA's præsident sandelig også. En mand, der slog igennem i medierne i USA ved at tale om den kvindelige Fox-interviewers mulige menstruation! Det bliver ikke mere pop-politisk. Og nogen mente, at vi måtte tilgive ham formen under kampen for at blive valgt. Men er han stoppet? Nej. Nu kan vi kun sætte vores lid til, at forstandige mennesker omkring ham kan mildne fænomenet. Han er valgt af mennesker, der har krav på noget bedre, og andre politikere må siges at have svigtet. Men nu vil vi ikke bruge mere tid på ham! Han fylder så rigeligt.

Disruption i forretningslivet bliver ofte fremført som nyt og spændende, men i politik er det revolution. Intet mindre. I vores demokratiske del af verden nyder vi "simremad". Fast food lader vi diktatorer om. Det er muligvis effektivt, og jeg

vil strække mig til at sige, at "ikke-udviklede lande" kan i en kort periode have gavn af en "menneskelig" diktator, der vil sit folk det godt, men demokrati som styreform er klart den eneste vej. Det ved vi i Europa. Andre behøver ikke gøre som os, men vi vil da aldrig opgive vores frihed, pluralisme og demokrati!

Vi bygger på retssamfund. Vi bygger på, at mennesker har rettigheder. Vi bygger på, at arbejdstagere har rettigheder (Spændende, hvordan det vil tegne sig i UK nu!) Vi bygger på værdier, som vi dyrt købt har måtte sande, ikke kommer til os fra himmelen. De kommer fra strukturer. Fra mange års kamp for netop frihed, relativ lighed og fredelig sameksistens.

Og ja, vi er blevet rige. Vi er blevet dygtige, og vi er blevet lykkelige folk her i Den Europæiske Union. Fordi vi er holdt op med at slå. Fordi vi har åbnet os imod hinanden og handlet sammen, og fordi vi kunne stole på hinanden i et netop forpligtende fællesskab og ikke bare en løs forbindelse.

Og vi er et smørhul. Det er umuligt at komme i tanke om et bedre sted at være end i EU. Velstand, velfærd og forskellighed, som vi fejrer med hinanden med indbyggede stærke værdier. Og så med verdens fattigste og mest urolige kontinent som "underbo". Det kan kun give problemer. Og det gør det. I årevis har forskere og nogle politikere advaret os, og sagt at EU's ydre grænser, særligt mod syd, ville blive udfordret. Det sker nu. Tusindevis af migranter vil prøve lykken. Koste hvad det koster vil, fordi alternativerne er så ringe, og fordi succes svarer til den helt store gevinst i lotto!

Igen er der kun fællesskabets vej til løsning. Der er kun fælles ydre grænser med fælles bevogtning, der kan afhjælpe presset. Naturligvis suppleret med stærke EU-aftaler med landene i Afrika, om investeringer, om tilbagesendelse og en opblødning af de handelsbarrierer, vi har med lande i Afrika.

Vore værdier er så stærke og vigtige, at vi er villige til at gå i krig for dem. Krige langt væk fra Danmark, men tæt på Unionens sydlige grænse. Krige, der i den grad føres i vor interesse, imod totalitære og helt ufrie bevægelser og regimer. Krige, der har medført flygtningestrømme af historiske dimensioner, af mennesker, der ikke er på "eventyr" men slet og ret forsøger at redde sig selv og deres børn. Disse mennesker har brug for os. Og i virkeligheden har vi brug for at kunne give dem sikkerhed for på længere sigt ikke at destabilisere ydeligere. Efter et helt liv i en flygtningelejr skal der ikke meget fantasi til at forestille sig, hvor

enkelt rekruttering til fanatisme kan blive.

Det er derfor på tide, at vi som befolkninger rejser os og stiller tydelige krav til vore nationale politikere om at samle sig om de åbenbare løsninger, som EU-Kommissionen har lagt frem, og som er eneste vej til bæredygtige livsforhold ikke bare for flygtningene, men også for os. Løsningerne har to års fødselsdag i disse dage ... De lyder:

– Effektiv registrering af flygtninge og udbygning af reglerne for fingeraftryk som identifikation.

– Effektiv bevogtning af EU's ydre grænser gennem fælles EU-indsats. Mennesker uden krav på asyl sendes retur.

– Investering i Afrika – opbygning af infrastruktur m.m. – meget i tråd med hvad EF gjorde for Sydeuropa i 70'erne og 80'erne, eller Marshall-hjælpen gjorde efter 2. verdenskrig.

– Kollektiv indsats overfor menneskesmuglere, både gennem øget overvågning, men også gennem at ødelægge forretningsmodellen v. etablering af sikre ruter.

– Endelig en fordeling af de flygtninge, som har krav på asyl. Altså mennesker, der er flygtet fra krig, lige nu typisk i Syrien. Fordeling er helt centralt, da alle kan se, at ophobning af mange flygtninge i få lande vil give problemer. Dette har siden vist sig helt tydeligt – men var altså forudset af vores EU-Kommission i foråret 2015.

Når jeg gentager disse forslag igen og igen, er det i anerkendelse af, at mennesker er i nødsituationer, der kræver vores assistance, at mennesker i Europa er urolige og bange for terror, og at vi i Danmark alene køber smartphones for 3 milliarder kr – om året!

Vi er dem, der er ovenpå, og vi kan hvis vi vil! Både overfor "vores egne udsatte" og overfor flygtninge.

Men ikke alle er interesserede, endside glade for Europas, eller rettere Den Europæiske Unions succes. I øst har vi Præsident Putin, som lige nu ikke rigtig lykkes selv. Mest fordi han laver ballade i Ukraine og derfor må se sanktioner fra

vores side. Nu kan han ikke få økonomien igang, og hans eneste succes er den, han kan skabe gennem at destabilisere sin succesfulde nabo. Og den jagter han. Med alle hånd midler søger han at påvirke og infiltrere. Le Pen lægger ikke engang skjul på forbrødringen mod øst, når hun 14 dage før valgkampens start gæster Putin. Og når hun vil arbejde for at få Frankrig ud af EU og Nato. Venner der er meget på spil.

Der er intet galt med det russiske folk, men der er alt galt med deres regime og særligt deres præsident. Ingen opposition. Ingen frihed og respekt for menneskerettigheder og slet intet demokrati med frihedsrettigheder.

Det er tydeligt at se, hvordan mennesker, der har det tungt med globalisering og ikke synes, de har glæde og gavn, endelig ser muligheder i globalisering, bliver urolige og ja ligefrem bange. Men husk, angst er også et politisk middel. Noget, der tjener til at paralisere os og gøre os mindre kritiske og mere uniforme og medgørlige.

Men uanset har alle krav på at være med og blive taget alvorligt, og det stiller kæmpe store krav til vor tids nationale politikere. Vi er nemme at skræmme, og mange nøjes gerne med den enkle overskrift som løsning af selv komplicerede problemer, og vi har således ikke megen modstandskraft imod pop-politik. Populismen har lette kår i en tid, hvor det at give eliten og andre mindretal rygmærker på er in, og hvor samtalen om egentlige løsninger tager for lang tid og spærrer for adgangen til det næste "trip" på FaceBook eller Twitter.

Men danskerne vil gerne tale om EU, forstå EU og engagere sig i EU. Det vidner Europabevægelsens medlemsfremgang om, og det vidner det seneste Eurobarometer om. 71 % af danskerne er positive omkring EU, en fremgang på 9 %. Det til trods, at forledelsen også har fat i Danmark. Ikke så såre har vi fået en Europol-særaftale, der redder danskernes tryghed fra frit svævende til ok, så melder modstander-folkene sig som de store vindere. I egne øjne vel at bemærke. Aftalen, som de mener er formidabel, betyder, at vi går fra 100 danske betjente online i Danmark, til nu via 8 mand i Europol med samtlige 91.000 årlige opslag. Det betyder, at vi er udenfor udviklingsarbejdet og udenfor ledelsen af Europol. Det er bedre end Norges aftale, men langt fra det fulde medlemskab, som vi jo altså bare kan takke ja til. Men suverænitet dét har vi. Indflydelse dét har vi opgivet. I øvrigt kan man ikke tale om at opgive en suverænitet, vi ikke har. Vi kan jo kun bestemme over andre sammen med andre. Ellers må vi bare

kigge på.

Hele debatten om mere eller mindre EU må erstattes af konkret politisk arbejde.

I den tid vi ser frem imod, vil verden på mange måder være en helt anden, end den vi kan se tilbage på. Ikke bare gradvist, som vi har oplevet gennem generationer, men markant. Det er ikke bare i erhvervslivet, vi kan tale om "disruption", nej det er sandelig også i de systemer, vi bygger samfundene på. Hastigheden, hvormed alle grundforudsætninger ændres, er stærkt stigende.

Brexit havde ingen helt regnet med. "De kommer nok til fornuft", synes tesen at lyde, og omend vi var nogle få, der hele tiden så den reelle afgang som mest sandsynlig, så levede de fleste i en Tornerosesøvn, som vi må og skal vækkes af.

Borgerne i EU vil tages alvorligt. De vil vide, hvad der foregår, og de vil involveres. Det er en naturlig konsekvens af oplysthed, uddannelse og de sociale medier, som betyder, at al debat er et klik væk. Dette stiller helt nye krav til alle, der er involveret i det politiske arbejde. Ikke bare i Bruxelles, men mindst i lige så høj grad i alle landene, der er forpligtet af fællesskabet.

Vi kan ikke bare overlade den Europæiske vision til populisternes gøren og laden. Der skal arbejdes systematisk med at vise vejen. Den er ikke ens, for EU er en politisk kampplads med vidt forskellige interesser og vidt forskellige "opskrifter" på, hvordan EU-samfundet skal fungere. Skal der tages sociale hensyn i de beslutninger der træffes? Skal erhvervsinteresser fremmes forud for miljø? Skal CO2 udslip begrænses med højere hastighed end nogle industrier ønsker sig? Hvordan balanceres hensyn til arbejdspladser i forhold til disse spørgsmål? Hvordan sikres arbejdstagere fair og lige vilkår, rettigheder og muligheder?

Kommer partierne ikke op med svar på disse centrale spørgsmål for borgerne, der ved mere og mere og kræver politisk opmærksomhed, vil den populære form vinde. Den er enkel: EU er årsagen til alle problemer. Derfor kan det aldrig blive et spørgsmål om mere eller mindre EU, men alene hvad vi ønsker os af EU og vores nationale politikker.

Når vi diskuterer, hvordan EU skal udvikle sig, vil det være helt oplagt, at alle partier udvikler egne konkrete politikker, der indbefatter relationen EU. Det

giver f.eks. ingen mening at have en erhvervspolitik, der ikke indeholder tanker om, hvordan man sammen med andre EU-lande kan påvirke f.eks. drøftelser om nye handelsaftaler med USA og Afrika. Frihandel og samhandel er det, vi har levet af i mange mange år! Og ikke noget vi skal lade os skræmme af.

Det giver heller ikke megen mening at tale om f.eks. datasikkerhed og beskyttelse af persondata uden at dette sker i relationen til EU. Derfor er det i den grad på tide, at alle partier, inklusiv de, der mener, EU er noget bras, af vælgerne bliver afkrævet helt konkrete svar, på helt konkrete spørgsmål. Fri fantasi må vi overlade til UKIP'erne og Trumperne af denne verden.

Regulering af finanssektoren og konkurrencen kræver i den grad et EU-niveau for at holde styr på de store. Man kunne ønske de store borte, men så overlader man verdensscenen til USA og Kina. Ikke noget jeg vil tilråde. Vores kommissær Margrethe Vestager har virkelig vist vejen og er verdenskendt for ikke at være sky overfor selv de allerstørste kapitalkræfter. Det kan vi være stolte af.

Taler vi om, hvordan vi ønsker, selve konstruktionen EU skal fungere, bliver sværhedsgraden for politikerne endnu større. Det bliver den al den stund, de fleste af os har et tåget blik for, hvordan den eksisterende konstruktion fungerer. Derfor er mange års fortielser og overspringshandlinger ved at indhente os. Der er således hårdt brug for undervisning, oplysende debat og engagerende politisk aktivitet. Hvordan i alverden skal vi ellers kunne tale meningsfyldt, om hvad vi gerne vil have?

Gøres dette grundpolitiske arbejde ikke, eller sjusker vi med det, vil de der bare siger UD, med rette kunne påberåbe sig manglende demokratisk involvering. Derfor skal der være fart over det politiske felt.

De store spørgsmål bliver også til små spørgsmål.

De mange spørgsmål, som ligger tydeligt og venter på svar, kan kun besvares med kollektivt forpligtende svar. Det gælder:

Migration og flygtningestrømme

Energiforsyning

Klima og miljø

Sikkerhed i ekstern og intern forstand

Samhandel – markedet på 500 millioner mennesker versus 5 millioner – og større aftaler som f.eks. den med Canada

Demografiske udfordringer – EU's aldrende befolkninger i dag udgør vi 7,5 % af verdens befolkning – om 25 år 5 %.

Kvalificeret arbejdskraft – at virksomheder kan skaffe arbejdskraft, der kan betale skat og dermed bidrage til velfærd

Ulighed – at vi i landene og mellem landene forhindrer fattigdom – dette stabiliserer

Fred – det er ikke en given ting at leve i fred med andre nationer

Hvis der skal gives meningsfulde svar på disse store spørgsmål, vil det også kræve, at vi indretter politikker efter dette. Når de enkelte partier skal komme med politiske tiltag, der angiver løsninger på disse områder, vil det igen kræve en sammenhængende politik. Og en synlig konsekvent holdning i dansk politik med sammenhæng den politik, de støtter i EU.

Gennemsigtighed, f.eks. i forhold til hvordan forskellige politiske partier derefter stiller sig til spørgsmål, der behandles i forhold til direktiver i høring i Folketinget, og/eller når ministeren skal klædes på til ministerrådsmøde, bør være klart bedre. Det starter med politisk opmærksomhed, men ender naturligvis med mediernes evne og lyst til at formidle stoffet.

Medierne har ikke hovedrollen i den fornyede EU-debat.

Den fornyede politiske debat, som befolkninger i hele EU med rette kan forvente, handler ikke om mediernes rolle. Jeg tror ikke, der er et eneste britisk medie, der kan klandres for Camerons totale fallit på vegne [af] de britiske borgere. Han klarede det helt selv. Han talte igen og igen om bureaukraterne i Bruxelles, og medierne gengav budskabet, ganske vist uden at spørge dybere ind til substansen af budskabet, men loyalt i forhold til afsenderen.

Budskaber starter med, at nogen har noget på hjerte. At nogen faktisk mener noget. Her bliver det vigtigt faktisk at mene noget politisk. Ikke bare, at EU er "de andre" eller "noget andet", men at "Vi ér Europa", og at "Vi ér en del af EU", hvorfra vor verden går. Fuldstændig som Macron har gjort det i Frankrig!

Alle de mange dygtige, arbejdsomme og alt for ofte udskældte politikere, jeg har mødt, og som grundlæggende tror på vigtigheden af EU som rammen for udviklingen af vores Europa, er bærere af vor tids største politiske opgave: At komme i politisk samtale med deres vælgere, for derefter at kunne tage bekymringer, misforståelser og muligheder i relationen til EU alvorligt. Så alvorligt at borgerne opdager det og anderkender det.

Fakta er "farlige". I arbejdet med at restituere vores involvering i EU som borgere, vil spørgsmålet om at få fakta på plads være ganske afgørende. Lad os tage nogle stykker og se på, hvor velkommen fakta vil være i en verden fuld af overskrifter og nemme løsninger:

500.000 private arbejdspladser i Danmark forbinder sig direkte eller indirekte til vores deltagelse i det indre marked.

BNP pr. indbygger i EU er det højeste i forhold til noget andet sted i verden, vi kan sammenligne os med.

Antallet af dræbte i forbindelse med terror er lavere end i 70'erne og 80'erne

Alle disse udsagn vil have det til fælles, at de faktisk fortæller om en succes. Om et meningsfuldt og velfærdsopbyggende fællesskab, der faktisk er lykkedes. Men det er ikke det, den almindelige borger i Danmark hører, mærker eller tror på. Dette er vi ikke alene om. Det er et udbredt fænomen i hele EU, med enkelte undtagelser.

Den lette løsning ville hedde "at tale EU op". Beklager, men jeg tror den tid er forbi, hvor det ville have været nok. Der skal mere til. Befolkningen har været "hengemt" for længe og vil på lange strækninger være argument resistent. "Det er elitens forsøg på at dække over ...", kan jeg høre for mit indre øre.

Så fakta alene kan ikke gøre det, men må naturligvis indgå som grundlag for det stykke grundige politiske arbejde der udestår, og som kun politikerne kan lave.

Kan man bruge frygten, som er så nem at styre med, når der skal tales fremtidens EU? Det kunne f.eks. være disse fakta:

Presset fra syd og øst på de ydre europæiske grænser har ikke været større, og på

mange måder er sikkerhedssituationen mere alvorlig end under Den Kolde Krig.

Måske kan det bruges ikke som trusselsbilleder, men som grundscenarier. Men på lange stræk har frygtretorikken og skræmmebillederne ingen vedvarende opbyggelig effekt, men vil snarere bære ved til "angstbålet", end det vil bringe klarhed over i, hvilken retning vi kan udvikle EU sammen, og med hvilken direkte mærkbar effekt for hr. og fru Danmark.

Der er derfor ikke megen hjælp at hente i de klassiske kasser. De fleste vil møde muren i forsøget på at hamle op med angstretoikken i UKIP, Le Pen og DF.

Det eneste svar, der kan hamle op med alt den rumlen og de poppede trusler med dertilhørende løgne, er ægte stærke visioner. Gerne udviklet på tværs af grænserne f.eks. som en ny socialdemokratisk fortælling.

For det er her, skoen trykker. Borgerne skal uanset det politiske projekt kunne se sig selv som aktive og med deres interesser varetaget. De skal se EU som løsningen på deres største bekymringer ikke som fjenden eller syndebukken. Det kræver helt nye toner og helt nye samtaler.

Så ikke bare skal partier, der vil EU, udvikle politikker, der korresponderer med EU og indbefatter EU, de skal i realiteten omfavne hele idéen og fylde glæde, optimisme og fremsyn ind i det, der allerede er, for at skabe nyt. Måske nye beslutningsveje, måske nye måder at spørge befolkningerne til råds, måske nye finansieringskilder til fællesskabet eller nye måder at skabe løsninger for land og by problemerne, der er identiske i det meste af EU.

Det er et stort arbejde, der forestår. Det er mange års hengemt debat, og det udløbsdatoen er langt overskredet. Befolkningen vil i virkeligheden gerne se de store linier omformet til konkret politik. Som når tidligere tiders politikere tog fat på den store klinge.

Forskellen fra dengang til nu er, at magten skal indse og indrømme, at den er magtesløs alene. Dét er svært. En landsfader eller moder vil pr. definition gerne kunne berolige sine "undersætter". Far eller mor klarer ærterne. Men i sandhedens tjeneste, må de nu indrømme, at de skal til Bruxelles og tale med de andre.

Det kræver et moderne og antiautoritært lederskab, som i relation til nogle af de problemer, vi i dag står overfor, kan virke vagt. Og hvilken leder ønsker det? Men det er ikke desto mindre dét, der er brug for. Ikke "den stærke mand", men den arbejdsomme, ærlige og udadsøgende leder, der tør indrømme, at løsningerne ligger udenfor eget ultimative råderum, men indenfor rækkevidde.

Her er Macron til stor inspiration.

Visionerne er i virkeligheden ikke svære at lave, men det er en partipolitisk opgave, som desværre ikke pt. er tydelig, men som jeg er sikker på, er på toppen af dagsordenen alle steder. Pånær der, hvor man tror, at far eller mor klarer ærterne. Men vi lever i en verden, der hænger mere og mere sammen, og hvor vores indflydelse i denne, som land og som borgere, er betydelig og kan blive endnu større, hvis vi vil og tør.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

EU, Grundlovstale

Relateret

5. juni 2017

5. juni 2017

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/stine-bosses-grundlovstale-2017>